

Stockholm 2020-04-21

Dnr 146-2019/20

Arbetsmarknadsutskottets studieresa till Australien den 23–28 februari 2020

Resans syfte

Arbetsmarknadsutskottet beslutade den 3 november 2019 att en utskottsdelegation skulle göra en resa till Australien för att bl.a. studera arbetsmarknadspolitiken i Australien med särskilt fokus på landets system för arbetsförmedlingstjänster och hur t.ex. integrations- och jämställdhetsfrågor införlivas i arbetsmarknadspolitiken (prot. 2019/20:8).

Veckans samlade möten gav delegationen en bild av det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster sett ur flera olika inblandade parter perspektiv. Under mötena belystes även situationen för grupper som står långt från arbetsmarknaden, inte minst situationen för ursprungsbefolkningen, och vad som görs på jämställdhetsområdet. Mötena under resan gav alltså delegationen en fördjupad kunskap om det australiska systemet sett ur en rad olika perspektiv.

Utskottets sammantagna bedömning är att erfarenheterna från resan är användbara för arbetet i Sverige och att besöket väl uppfyllde det syfte med resan som uttalats på förhand.

Redogörelse för resan

Canberra den 23–25 februari

Programmet i Canberra inleddes på söndagen med ett besök på National Museum of Australia där delegationen fick en guidad visning med fokus på ursprungsbefolkningens historia. Vid återkomsten till hotellet höll ambassadör Henrik Cederin och handläggaren Malin Nilsson en inrikespolitisk briefing. Mötet gav delegationen en god inblick i det ekonomiska och politiska landskapet i Australien i stort och det utgjorde en bra grund inför efterföljande möten.

Måndagens program började med ett besök på det australiska parlamentet där delegationen fick träffa några av ledamöterna i Standing Committee on Employment and Education. Delegationen fick bl.a. ta del av synpunkter på det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster med särskild tonvikt på utformningen av ersättningssystemet. Därefter träffade delegationen ledamoten Linda Burney som bl.a. är skuggminister för frågor om ursprungsbefolkningen. Hon berättade framför allt om situationen för ursprungsbefolkningen på arbetsmarknaden. Nästa programpunkt var ett möte med senator Louise Pratt som bl.a. är assisterande skuggminister för arbetsmarknadsfrågor. Hon gav sin bild av hur det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster fungerar och vad som kan utvecklas.

En representant från parlamentets förvaltning gav sedan delegationen en kortare guidad visning av delar av parlamentshuset och berättade bl.a. om byggnadens historia. Förmiddagen fortsatte med ett möte med Standing Committee on Indigenous Affairs. Delegationen fick höra mer om situationen för ursprungsbefolkningen och om vissa framsteg som har gjorts på utbildningsområdet. Nästa möte var med arbetsmarknadsminister Michaelia Cash, som delade med sig av sina slutsatser av 20 år med det australiska systemet med arbetsförmedlingstjänster och behovet av förändringar framöver. Programmet på parlamentet avslutades med en lunch med Australia Sweden Parliamentary Friendship Group.

Delegationen lämnade därefter parlamentet och reste vidare till arbetsmarknadsdepartementet för rundabordssamtal med tjänstemän från flera olika departement. Vid mötet hölls ett flertal presentationer som gav en bred bild av hur det australiska systemet fungerar med bl.a. socialförsäkringar, arbetsmarknadens parter och deras roll och hur olika typer av insatser av arbetsförmedlingstjänster är tillgängliga för olika grupper på arbetsmarknaden. Det gavs även möjlighet till fördjupade diskussioner på de teman som tagits upp. Måndagens program avrundades sedan med en middag med ca 20 inbjudna gäster på det svenska residenset i Canberra. Middagen gav delegationen tillfälle till fortsatta diskussioner om den australiska arbetsmarknaden.

Tisdagen inleddes med ett möte på Department of Home Affairs där tjänstemän bl.a. redogjorde för de etableringsinsatser som invandrare i Australien kan ta del av. Delegationen åkte därefter till ett Centrelinkkontor i Woden. Där fick delegationen först höra mer om vilken roll Centrelink/Services Australia spelar i det australiska systemet och sedan ta del av hur verksamheten fungerar i praktiken.

Efter en lunch i Weston Park återvände delegationen till det svenska residenset där ett möte hölls med National Indigenous Australians Agency (NIAA). NIAA ansvarar för att samordna det statliga arbetet med frågor kopplade till ursprungsbefolkningen. Programmet i Canberra avslutades därefter med ett möte med Australian Chamber of Commerce and Industry, vars direktör Jenny Lambert gav bilden av det australiska systemet sett ur en arbetsgivarorganisations perspektiv.

Delegationen reste sedan med tåg till Sydney.

Sydney den 26–28 februari

Programmet i Sydney inleddes på onsdagen med en briefing av handelssekreteraren Martin Ekberg på Business Sweden. Han gav bl.a. en bild av situationen för svenska företag i Australien, Australiens ekonomi i stort och vilken betydelse landet har som handelspartner till Sverige. Delegationen fortsatte sedan till den fristående aktören PeoplePlus (vinstdrivande) som redogjorde för hur det är att verka som aktör inom ramen för det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster. Under mötet diskuterades både mer övergripande program såsom Jobactive och Disability Employment Services samt mer särskilt riktade insatser såsom Transition to Work (unga) och Time to Work (ursprungsbefolkning). Onsdagens program avslutades med ett möte med National

Employment Services Association (NESA) och dess CEO Sally Sinclair. NESA är den samordnande branschorganisationen för de fristående aktörerna som levererar arbetsförmedlingstjänster i Australien. Sally Sinclair berättade bl.a. om utvecklingen av det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster över tid.

Under torsdagen träffade delegationen flera fristående aktörer, i tur och ordning Max Solution (vinstdrivande), Campbell Page (icke vinstdrivande) och Settlement Services International (SSI) (icke vinstdrivande). Samtliga fristående aktörer gav sin bild av hur de utför sitt arbete inom ramen för det australiska systemet. Aktörerna berättade sedan om olika program som finns för olika grupper på arbetsmarknaden, däribland ParentsNext (föräldrar med barn under 6 år), School Leaver Employment Supports (funktionsnedsatta som slutar skolan), New Careers for Aboriginal People (ursprungsbefolkning), Humanitarian Settlement Program och Refugee Employment Program. Campbell Page berättade om hur de har anpassat sina arbetsförmedlingstjänster efter bränderna, så att fler ska kunna bidra till återuppbyggnaden där behoven är som störst. Vid besöket på SSI fick delegationen också höra vittnesmål från några personer som själva har tagit del av arbetsförmedlingstjänster genom SSI och som tack vare det stödet har etablerat sig på arbetsmarknaden.

Torsdagen avslutades med en middag med inbjudna gäster på delegationens hotell, där delegationen stod som värd. Gäster på middagen var James Letherbarrow (svensk honorärkonsul i Sydney), Sally Sinclair (CEO på NESA), Siobhan O'Sullivan (forskare vid University of New South Wales) och Patrick McClure (f.d. ordförande för Reference Group on Welfare Reform och CEO på Mission Australia). Under middagen höll de inbjudna gästerna var sitt anförande.

Studieresans avslutande dag inleddes med ett möte med den fristående aktören Navitas (vinstdrivande). Michael Cox (Executive General Manager) presenterade företagets verksamhet som framför allt är inriktad på att lära ut det engelska språket. Delegationen fick bl.a. höra mer om insatserna inom ramen för programmen Skills for Education and Employment, Adult Migrant English Program och Career Transition Assistance. Nästa anhalt var Business Swedens lokaler för ett möte med arbetstagarorganisationen Community and Public Sector Union. Assistant Secretary Michael Tull berättade om det australiska systemet sett ur en arbetstagarorganisations perspektiv. Han gav också sin bild av de brister han menade finns i fråga om att förmedla arbeten på den australiska arbetsmarknaden. I samma lokaler träffade sedan delegationen företrädare för tankesmedjan Centre for Policy Development som berättade mer om sin forskning om effektiviteten i det australiska systemet för arbetsförmedlingstjänster.

Programmet i Sydney och för hela resan avslutades med en lunch på restaurang Bentley. Delegationen stod värd för lunchen och hade bjudit in representanter från näringslivet i form av Kieran Schneemann (CEO Astra Zeneca), Camilla Jennings (Swedish Australian Chamber of Commerce), Kristina Melin (Volvo) och Mikael Dahlgren (Alfa Laval). Under lunchen fick delegationen möjlighet att fördjupa sig i frågan hur det är att som arbetsgivare rekrytera personal på den australiska arbetsmarknaden.

Ambassadören eller medarbetare till honom närvarade under hela studieresan i Canberra och delar av studieresan i Sydney och informerade löpande delegationen om det politiska och ekonomiska läget i Australien. Under delar av studieresan i Sydney närvarade honorärkonsul James Letherbarrow. Representanter från olika departements regionala kontor närvarade under mötena i Sydney för att svara på frågor och ge kompletterande information.

BILAGA 1

Arbetsmarknadsutskottets delegation

Gulan Avci (L), delegationsledare

Mats Green (M)

Patrik Björck (S)

Saila Quicklund (M)

Helén Pettersson (S)

Ali Esbati (V)

Sofia Damm (KD)

Serkan Köse (S)

Alexander Christiansson (SD)

Leila Ali-Elmi (MP)

Alireza Akhondi (C)

Ciczie Weidby (V)

Dessutom deltog två tjänstemän från arbetsmarknadsutskottets kansli.

BILAGA 2

Program för arbetsmarknadsutskottets studieresa till Australien den 23–28 februari 2020

Söndagen den 23 februari

- Besök på National Museum of Australia
- Inrikespolitisk briefing av ambassadör Henrik Cederin

Måndagen den 24 februari

- Besök på parlamentet
- Möte med Standing Committee on Employment and Education
- Möte med Hon. Linda Burney, bl.a. skuggminister för frågor om ursprungsbefolkningen
- Möte med senator Louise Pratt, bl.a. assisterande skuggminister för arbetsmarknadsfrågor
- Guidad tur av parlamentet
- Möte med Standing Committee on Indigenous Affairs
- Möte med arbetsmarknadsminister Michaelia Cash
- Lunch på parlamentet med Australia Sweden Parliamentary Friendship Group
- Rundabordssamtal på arbetsmarknadsdepartementet med företrädare för flera departement
- Middag på svenska residenset med inbjudna gäster

Tisdagen den 25 februari

- Möte på Department of Home Affairs
- Besök på Centrelink servicekontor
- Möte med National Indigenous Australians Agency på svenska residenset

- Möte med Australian Chamber of Commerce and Industry
- Avresa till Sydney

Onsdagen den 26 februari

- Briefing av handelssekreterare Martin Ekberg på Business Sweden
- Möte med fristående aktören PeoplePlus
- Möte med National Employment Services Association

Torsdagen den 27 februari

- Möte med fristående aktören Max Solution
- Möte med fristående aktören Campbell Page
- Möte med fristående aktören Settlement Services International
- Middag med inbjudna gäster

Fredagen den 28 februari

- Möte med fristående aktören Navitas
- Möte med Community and Public Sector Union på Business Sweden
- Möte med Centre for Policy Development på Business Sweden
- Lunch med inbjudna gäster, däribland svenska företagare verksamma i Australien